

Az e cikkben említett eszközök ára és beszerezhetősége tekintetében ne legyen aggodalmunk. Mint minden elektronikus eszköznek, ezeknek is rohamosan csökken az ára, némelyik már mindennapos eszköznek tekinthető (GPS, elektronikus tájoló, magasságmérő). Az eszközök legtöbbje már ma is a tízezer forintos kategóriába esik. A tengerszint feletti magasság egyidejű, folyamatos méréséhez kézi GPS kell, de erre a célra ma már egy kellően „okos” telefon GPS funkciója is megfelelő.

Teljesen egyetérthetünk az egyik, a mérésekben részt vett kollégánk gondolataival, miszerint a mérések során érezhettük igazán, hogy milyen nagy műszaki és tudományos teljesítmény lehetett ezek kivitelezése az adott korban – Torricelli, Pascal, Halley, Kitaibel idejében –, amikor még nem álltak rendelkezésre olyan könnyen kezelhető, gyors és áruházi szinten kapható eszközök és műszerek, mint napjainkban. Mi magunk, okulva a kísérletekből, átadhatjuk a kísérletezés örömét a tanulóknak. Ha sikerül náluk elérni a rácsodálkozást – már nyert ügyünk van!

Irodalom

1. Simonyi K.: *A fizika kultúrtörténete*. Gondolat Kiadó, Budapest, 1981.
2. <http://www.1911encyclopedia.org/Barometer>
3. <http://mek.niif.hu/00000/00060/html/036/pc003697.html>
4. Both M.: PhD disszertáció, Miskolci Egyetem, 2009, http://www.document_5664_section_1423.pdf
5. Budó Á., Pócza J.: *Kísérleti fizika I.* Tankönyvkiadó, Budapest, 1965.
6. Budó Á.: *Mechanika*. Tankönyvkiadó, Budapest, 1965.
7. http://en.wikipedia.org/wiki/Barometric_formula
8. F. Kohlrausch: *Praktische Physik*. B. G. Teubner Vlg. Leipzig, 1951.
9. Karsay F.: *Geodézia*. (egyetemi jegyzet) Tankönyvkiadó, Budapest, 1978.
10. *Természettudományi Lexikon*. (Főszerk.: Erdely-Grúz T.) Akadémiai Kiadó, Budapest, 1964.
11. <http://hu.wikipedia.org/wiki/Nyom%C3%A1smagass%C3%A1g>
12. http://en.wikipedia.org/wiki/Piezoresistive_effect
13. http://www.geo.info.hu/portal2007/images/stories/bgy/nepszeru_gnss_1_resz_alapok.pdf
14. Gulyás J., Rácz M., Tomcsányi P., Varga A.: *Fizika. Ennyit kell(ene) tudnod*. Akkord és Panem Kft., Budapest, 1995.
15. Halász T., Jurisits J., Szűcs J.: *Fizika középfel- és emelt szintű érettségire készülőknek*. Mozaik kiadó, Szeged, 2004.
16. Fekete P. P.: Torricelli kísérlete (a CERN-ben és a Mont Blanc-on), 2012.

HÍREK – ESEMÉNYEK

A TÁRSULATI ÉLET HÍREI

Magyar Fizikus Vándorgyűlés, Debrecen, 2013. augusztus 21–24.

A szokásos hároméves periódusnak megfelelően, az Eötvös Loránd Fizikai Társulat Elnökségének döntése alapján idén ismét megrendezzük a Magyar Fizikus Vándorgyűlést. A magyar fizikusok és fizikatanárok legáltalánosabb és legátfogóbb konferenciájának ezúttal a Debreceni Egyetem és az MTA Atommagkutató Intézet ad otthont 2013. augusztus 21. és 24. között.

A Vándorgyűlés célja, hogy áttekintse a magyar fizikai kutatások legújabb eredményeit és jövőbeni fejlődési lehetőségeit. A programban lehetőséget kívánunk nyújtani minden kutatási területnek, ahol magyar fizikusok lényeges eredményeket értek el az



elmúlt három évben. Meghívott előadások, plenáris és parallel előadások mellett posztereken mutatják el eredményeiket a hazai és határon túli magyar fizikusok, fizikatanárok, doktoranduszok. Az idén megrendezésre kerülő találkozó programjában, amelyre a határon túli magyar résztvevőket is várjuk, a részecskefizika kap kiemelt szerepet.

A vándorgyűlésen elhangzott előadásokból cikkgyűjteményt nem készítünk, azonban a konferencia után a *Fizikai Szemlé*ben közöljük a meghívott előadásokat és a szakcsoportok összefoglalóit a témakörükben elhangzott előadásokról. A konferencia részletes programja és a jelentkezési határidők a konferencia honlapján tekinthetők meg. A 2013. évi Ma-



Az Eötvös Társulat főt van a **facebook** -on!



<https://www.facebook.com/pages/Eötvös-Loránd-Fizikai-Társulat/434140519998696?fref=ts>

gyar Fizikus Vándorgyűlés meghívott előadói és előadásai címei:

Asbóth János (MTA Wigner FK): Topológikus szigetelők: valódi anyagok és modellrendszerek.

Berkó András (MTA–SZTE Reakciókinetikai és Felületkémiai Kutatócsoport): Önszerveződő nanoszerkezetek oxid-fém határfelületeken.

Bíró Tamás (MTA Wigner FK): Mi mindennek lehet hőmérséklete?, valamint Az Európai Fizikai Folyóirat: EPJ.

Donkó Zoltán (MTA Wigner FK): Franck–Hertz-kísérlet: 100 éve és ma.

Erdélyi Zoltán (Debreceni Egyetem): Diffúzió és szilárdtest-reakció egy tű hegyén.

Fülöp Tamás (MTA Wigner FK): Közegek rugalmas és képlékeny folyamatai – egy új szemlélet hozadéka.

Gali Ádám (MTA Wigner FK): Biomarkerek tervezése ab-initio módszerekkel.

Hartmann Péter (MTA Wigner FK): Poros plazma: az anyagtudomány svájci bicskája.

Kiss Csaba (MTA CSFK): A Herschel-űrtávcső és a külső Naprendszer.

Kovács András (MTA TK MFA): Atomok nagytömegű elektronmikroszkópia az anyagtudományban.

Lábár János (MTA TK MFA): Nanoszerkezetű anyagok vizsgálata diffrakcióval TEM-ben.

Len Adél (MTA Wigner FK): Nanoszerkezet-kutatás neutronszórással az anyagtudományban.

Lévai Péter (MTA Wigner FK): A nagyenergiás részecskefizika európai stratégiája.

Martinás Katalin (ELTE): Miért kell az exergiót megismerni és megismertetni?

Márk Géza (MTA TK MFA): Lehet-e tökéletes nanoelektronikai eszközöket készíteni tökéletlen grafénból?

Nógrádi Dániel (ELTE): Összetett-e a Higgs-részecske?

Osán János (MTA AEKI): Bodai Agyagkő Formáció radionuklid-megkötésének mikroskálájú jellemzése szinkrotronsugárzással.

Oszlányi Gábor (MTA Wigner FK): Egy meglepően egyszerű algoritmus kristályszerkezetek meghatározására.

Pásztor Gabriella (Genfi Egyetem): Higgs-bozon – a felfedezés után.

Pusztai László (MTA Wigner FK): Folyadékok diffrakciós vizsgálata Monte-Carlo szimulációval.

Rosta László (MTA Wigner FK): Neutronok a régészetben.

Szabó György (MTA TK MFA): Evolúciós potenciáljáték.

Szabó Gyula (MTA CSFK): A planéták diszkrét bája – meglepő fizikai folyamatok távoli naprendszerekben.

Vankó György (MTA Wigner FK): Első lépések a molekuláris mozi felé.

Varga Dezső (ELTE): A részecskefizikai detektorok jelene és jövője.

Vinkó József (SZTE): Új típusú szupernóva-robbanások.

Wolf György (MTA Wigner FK): Hadronok közegben és a QCD szimmetriái.

Továbbá *Ábrahám László* (National Instruments), *Dóra Balázs* (BME), *Dzsotján Dávid* (MTA Wigner FK), *Fülöp József* (PTE), *Kiss László* (MTA CSFK), *Keresztúri András* (MTA EK), *Kun Ferenc* (DE), *Mezei Ferenc* (MTA Wigner FK), *Pozsgay Balázs* (MTA–BME Statisztikus Térelmélet Kutatócsoport), *Rácz István* (MTA Wigner FK), *Siklér Ferenc* (MTA Wigner FK).

Szeretettel várjuk a fizikatanárokat és a fizikusokat Debrecenben. A találkozó honlapja: http://www.atomki.mta.hu/Magyar_Fizikus_Vandorgyules_2013

AZ AKADÉMIAI ÉLET HÍREI

Fizikai díjakat adtak át az Akadémián

Kiemelkedő elméleti fizikai eredményeiért *Palla László*, az MTA doktora, az ELTE Fizikai Intézete tanszékvezető egyetemi tanára kapta idén a Fizikai Fődíjat. A tudós a Fizikai Tudományok Osztálya által adományozott elismerést a Magyar Tudományos Akadémia 184. közgyűléséhez kapcsolódó tudományos ülésen vette át. Nevezett a kvantumtérelmélet és a hűrelmélet témájában végzett kimagasló kutatásai mellett oktatómunkájáért, a tudományos utánpótlás képzésében játszott meghatározó szerepéért és tudománydiplómiai tevékenységéért részesült az elismerésben. Tudományos eredményei jelentőségét 113 publikáció és több mint 1500 független hivatkozás mutatja. Az MTA doktora „központi szerepet játszik a magyar elméleti-matematikai fizika egyik meghatározó irányzatának továbbvite-

lében, tevékenysége joggal nevezhető iskolateremtőnek” – áll a munkásságát összefoglaló méltatásban.

Fizikai Díjat kapott *Simon Ferenc*, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem egyetemi tanára, a Bécsi Egyetem habilitált magántanára. Az MTA doktora szilárdtest-spektroszkópiái módszerekkel végzett kutatásaiért vehette át az elismerést, amelyek során a modern anyagok széles körét – beleértve a magas hőmérsékletű szupravezetőket, a fulleréneket, a manganátokat, a szénnanocsöveket és újabban a grafént – vizsgálta. Simon Ferenc emellett elméleti leírására is nagy hangsúlyt fektet. Elméleti és kísérleti témákat egyaránt felölelő spintronikai kutatásait az Európai Kutatási Tanács (ERC) Starting Grant ösztöndíjjal támogatja.